

BOMANS, Godfried, letterkundige ('s-Gravenhage 2 maart 1913 - Bloemendaal 22 december 1971).

Zoon van een katholiek politicus. Studeerde rechten in Amsterdam (kandidaat) en psychologie in Nijmegen (doctorandus). Debuteerde op zeventienjarige leeftijd, in 1930, met een parodistisch toneelstuk. In 1937 publiceerde hij *De mémoires* of gedenkschriften van Minister Pieter Bas, een parodie die met het in 1940 verschenen sprookje Erik of het klein insectenboek tot zijn bekendste en beste werken blijft behoren. Na de Tweede Wereldoorlog was hij, tot 1948, kunstredacteur van het katholieke dagblad *De Volkskrant*. In 1945 behoorde hij tot de stichters van *Elseviers Weekblad* (later *Elseviers Magazine* geworden), waar hij tot zijn dood aan meewerkte. Talrijke kronieken en essays van zijn hand werden gebundeld. Zoals al zijn werk zijn ze gekenmerkt door hun lenige taal en humoristisch getinte visie. Bomans behoorde tot de publicisten die de moderne evolutie in de Nederlandse kerk op gang brachten, maar hij bleef aandacht vragen voor zaken die daarbij volgens hem ter onrechte in de verdrukking dreigden te geraken. Hij was tevens een gevierd spreker en een populair televisie-interviewer. Als zodanig trad hij ook op in Vlaanderen. Toen hij in 1971 onverwacht door een hartaanval werd geveld, was deze veelzijdige auteur en gereputeerde Dickens-kenner al enkele jaren de meest gelezen Nederlandse schrijver, die zich meer en meer ging ontpoppen als „vaderlands moralist”. Als kroniekschrijver, essayist en spreker toonde hij al vroeg zijn interesse voor Vlaanderen, o.m. door een verdediging van Felix Timmermans, in 1948. In 1967 publiceerde een Vlaamse uitgeverij zijn boek *Denkend aan Vlaanderen*, een bundel kronieken over Vlaamse mensen en toestanden, met ironie bekeken en wel eens kolderesk voorgesteld. In de lente van 1971 maakte hij voor de Vlaamse televisie n.a.v. het vijftienvintig-jarig bestaan van het Belgisch-Nederlands Cultureel Verdrag een serie programma's, gebaseerd op een dertigtal interviews met prominente Vlamingen, onder de titel: *Een Hollander ontdekt Vlaanderen*. Hij stelde vast dat men in Vlaanderen „elkaar meer ruimte laat” en dat er „meer warmte en liefde” leeft, maar miste er kritiek, „het vermogen tot toetsen van werkelijke waarden”. Bij deze en andere gelegenheden pleitte hij in het Noorden voor meer begrip voor de Vlamingen, die „vechten in de loopgrachten” voor het behoud van de Nederlandse

cultuur en die „de kastanjes uit het vuur halen waar wij ons aan warmen”.

WERKEN: *Buitelingen* (1948); - *Nieuwe Buitelingen* (1955); - *Denkend aan Vlaanderen* (1967); - *Een Hollander ontdekt Vlaanderen* (1971).

LITERATUUR: J. van Dyck, *Ernst en luim in het werk van Godfried Bomans* (1958); - M. van der Plas, *Godfried Bomans in een nieuwe rol*, in *Godfried Bomans. Korte Berichten* (1971); - G. Durnez, *Jullie worden later gek dan wij* (1971); - *Herinneringen aan Godfried Bomans*, onder redactie van M. van der Plas (1972).

GASTON DURNEZ